

سەردەمی بىبايە خبۇونى نووسىن

ئاقان مە جىد

والتەر بىنیامىن لەشويىنىكدا ئەللىت نووسەران بؤىيە كتىپ دەننووسن، چونكە ئەو كتىپانەى دەيانخويىتنەوە بەدليان نىيە، ئەگەر ئىيمە ئەوقسىيەي بىنامىن (ئەو فەيلەسۇفە بەدبەختەي كە لەترىسى ئەوهى نەكەۋىتە دەست نازىيەكەن خۆى لە شاخىيەكى بەرز فرىدىايە خوارەوە) وەربىرىن و ئەو واقىعەي ئەمروزى نووسىنى كوردى پى بخويىنىنەوە، ئەوا ئەتوانىن لەسەر ھەمان رىتم بلىيەن (نووسەران بؤئەوە ئەننووسن، چونكە ھەست بەشكىست ئەكەن ئەگەر نەننۇوسن)، نووسىن لەدونيای ئىمەدا بۇتە شتىيەك بىيىمانا، زۇرىك لەننۇسر و رۆژنامەننۇوسانى ئىيمە، دەننووسن تا پىيەمان بلىيەن ئىمەش ھەين، يَا ھېيشتا ئەتوانىن بىنوسىن، لەپال ئەو لىشاوى چاپەمنى و بلاڭىرىنەوە لەشكىرى گۇفارو رۆژنامەدا، گومان نىيە كە رىيگا خوشكەرە بۇ دەركەوتى دەيان دەنگى نەشاز، دەيان نووسىنى بىبەھا، ئەمە جىگە لەوهى دەبىت بە مەيدانىك بۇ تەشھىر و شكاندن و سوکايدى بەيەكتۈركىدەن، نووسىن لە ناو ئىمەدا بۇوه بە مۆد، بۇئەوهى بۇ ھاۋىرېكەي بىسەلىيىن كە ئەويش توانى نووسىنى ھەيە، دەست ئەكا بەننۇوسىن، يەكمە وتارىشى رەخنەگىرنە لە پەرلەمان و دەسەلات! بى ئەوهى ئاگادارى سىستىمى بەرىيەبرىنى لاتەكەي بىت. يان ئاگادارى لايەنى كەمى چۈنۈتى كارەكائى پەرلەمان و كۆپۈنەوەكائى و بېپارەكائى بىت، يەكىي تر لە ئىشكارىيەتكانى ئەم دىاردەيە، كە گرفتىكى گەورەيىشە لەھەمان كاتدا، بىرىتىلە دەزىن و وەرگىرنى نووسىنى كەسانى تر، يَا وەر گىرلان و بلاۋ كەردنەوهى بە ناوى خۆيەوه، بەبى ئەوهى ئاماژە بە سەرچاوهو شويىنى وەرگىرنى بابەتى يەكمە بەدەن..

كەلکەلەي نووسىن بە چوار سال ٢٠١٧ فەرەنسى كرد بە گەورەتىرين شاعيرى سومبولىيستەكان، دواتر بۇو بە بازىگان و زۇربەي ژيانى لەناو كەشتى و ژماردنى پارەدى قازانجىدا بەسەر بىردى، كاتىكىش و تىيان وەرە و تو شاعيرىكى گەورەي فەرەنسايت، ئەو ئىدى شاعير نەبۇو، غەدرى لە نووسىن نەكىرد. بۇ ئەبەد قەسىدەيەكى ترى نەننۇوسى ، خوان رۆلەن نووسەرى گەورەي مەكسىكى، بەتەنها بە نووسىنى رۆمانىيەكى (١٤٠) لەپەرەيى (پېدرۇ پارامو) بۇو بەيەكىك لە پايدەكانى ئەمەرىكاي لاتىن، كەھەرگىز رۆمانى ترى بەدوادا نەھات.

نووسىن بەرلەوهى قىسىيەك بىت بۇ بەرامبەر، عەشقىكە لەناوهە، بەرلەوهى قىسىيەك بىت بۇ خەلک، ئەۋىنېكە لەدەرۋوندا. بەلام پىيەدەچى سەردەمى ئىمە سەردەمى بىبايەخ بۇونى نووسىن بىت، ھەموومان بۇوين بەقىسىكەرە، كەسمان بە گۆيىگەر، ھەموومان بەشاعير و چىرۇكىنوس و كەسمان بەخويىنەر، ھەموومان بۇوين بە مۇسىقا تارو گۇزانى بىز، كەسمان بەتەماشاكەر و گۆيىگەر. پېمۇانىيە بەرىيەتلىكى مىزۇوو رۇشنىيەر ئىمە، نووسىن ئەوهندەي ئەمروز بىبايەخ بوبىت. دەيان دەقى جوان بلاۋ ئەبنەوه و كەس بەدوو دىئر لەسەريان نانووسى، لەمانگىكدا دوو و تارى جوان لەسەر پېشانگايەك، كۆنسىرتىكى گۇزانى و مۇسىقا نابىن.

گومانم نىيە ئەو فەوزايەي كە بەرۈكى نووسىنى ئىمەي گىرتۇ، ژيانى گەورە ئەدات لەرەوتى رۆژنامەگەرى و نووسىنى ئىمە. كە ئەگەر يەكىك لەھەرە لەپەرە تارىكەكائى مىزۇوو نووسىنى ئىمە نەبىت، ئەوا گومانم نىيە كە لەپەرەيەكى بىناز و ناشىرينى ئەو مىزۇوەيە.

